

Quickscan natuuronderzoek

Eibergseweg 1 in Groenlo

In het kader van de Flora- en faunawet





Quickscan natuuronderzoek

Eibergseweg 1 in Groenlo

In het kader van de Flora- en faunawet

In opdracht van:

Eastgreen.nl
Vespuccistraat 16
7532 CN Enschede
Contactpersoon: Dhr. J. Oostendorp

Uitgevoerd door:

Ecochore Natuurtechniek
Ruitersweg 8
7152 DE EIBERGEN
T 0544-350297
M 06-15904121
E info@ecochore.nl
I www.ecochore.nl

Auteur: Bas Voerman
Collegiale toetsing: Kees Weiland
Veldwerk: Bas Voerman

Datum: augustus 2016

Correspondentie door Ecochore Natuurtechniek vindt uitsluitend plaats op digitale wijze of op FSC/PEFC gecertificeerd papier.

Foto voorzijde: Voorzijde villa Adriana

Ecochore Natuurtechniek is aangesloten bij Samenwerkingsverband Ecologie:
www.ecochore.nl



INHOUD

INHOUD	3
1. AANLEIDING EN DOEL	4
2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING	5
2.1 Onderzoeksmethodiek	5
2.2 Gebiedsbeschrijving	5
2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn	6
2.4 Geplande werkzaamheden	6
3. ONDERZOEKSRESULTATEN	8
3.1 Flora	8
3.2 (Broed)vogels	8
3.3 Herpetofauna en vissen	9
3.4 Zoogdieren	9
3.5 Ongewervelden	10
4. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET	11
4.1 Algemeen	11
4.2 Flora	11
4.3 (Broed)vogels	11
4.4 Herpetofauna en vissen	13
4.5 Zoogdieren	13
4.6 Ongewervelden	14
4.7 Consequenties tijdens de sloopactiviteiten en de zorgplicht	14
5. CONCLUSIE	15
LITERATUUR	16
BIJLAGEN	16
BIJLAGE 1: LIGGING NATURA2000 EN EHS	17
BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED	17
BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED	18
BIJLAGE 3: TOELICHTING FLORA- EN FAUNAWET	19
BIJLAGE 4: CHECKLIST VLEERMUISPROTOCOL	22



1. AANLEIDING EN DOEL

Op de locatie Eibergseweg 1 in Groenlo, zijn plannen voor het oprichten van een bierbrouwerij. Op de locatie staat de villa Adriana met diverse aangebouwde gebouwen omringd door een parkachtige tuin.

Het voornemen is om op het 1,165 hectare grote perceel de aan de villa gebouwde panden te slopen waardoor de mogelijkheid ontstaat voor het oprichten van een bierbrouwerij. De huidige villa zal worden verbouwd tot proeflokaal/destilleerderij en achter op het kavel is een ambachtelijke brouwerij gepland. In de tussenliggende ruimte, voor een groot deel vrijkomend door de voorgenomen sloop, zal een openbare tuin worden aangelegd.

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (Ff-wet) van kracht. Middels deze wet wordt een groot aantal plant- en diersoorten beschermd.

Als er plannen zijn om bepaalde handelingen uit te voeren of wijzigingen aan te brengen in het bestemmingsplan, zal er onderzocht moeten worden of deze plannen, of onderdelen hiervan, nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige, of mogelijk aanwezige, beschermde flora en fauna. Middels een natuurtoets kan worden bepaald of dier- en plantsoorten negatieve gevolgen kunnen ondervinden van de werkzaamheden dan wel dat er gezocht moet worden naar mitigerende en/of compenserende maatregelen. Hiervoor zullen eventueel ontheffingen moeten worden aangevraagd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen, die gesteld wordt in de Flora- en faunawet, is aan Ecochore Natuurtechniek opdracht gegeven voor de uitvoering van een quickscan natuurtoets om zo de mogelijk negatieve effecten op flora en fauna in kaart te brengen. Middels een quickscan wordt een indruk verkregen van de mogelijke waarden van een gebied voor flora en fauna en kan worden beoordeeld of voldoende verspreidingsgegevens van mogelijk aanwezige beschermde dieren en planten voorhanden is of dat nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Dit rapport beschrijft de bevindingen en consequenties.



2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING

Voor de quickscan is de locatie op 19 augustus 2016 door een medewerker van Ecochore Natuurtechniek bezocht om zo een verwachting uit te kunnen spreken van het voorkomen van, dan wel het gebruik maken door, beschermde dier- en plantsoorten in het gebied, zoals vermeld in de Flora- en faunawet, Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en Rode Lijsten.

2.1 Onderzoeksmethodiek

Iedere dier- en plantgroep heeft zijn eigen methode van inventarisatie om zo een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen. Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel globaal gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna, als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een éénmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.

Tijdens het onderzoek zijn de aanwezige ecotopen intensief geïnspecteerd op aanwijzingen van beschermde of Rode lijstgenoteerde flora en fauna.

Als aanvulling op het veldbezoek zijn verspreidingstabellen en verspreidingsatlassen, met waarnemingen van de locatie en directe omgeving, geraadpleegd op het voorkomen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten.

Aan de hand van de resultaten van het quickscanonderzoek kan worden aangegeven of nadere inventarisaties gewenst zijn of dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de effecten op aanwezige (beschermde) flora en fauna geen bedreiging opleveren en of ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk zijn.

Bezoekdata	starttijd	weersgesteldheid	Onderzoeker
19-08-2016	dagbezoek	onbewolkt, droog, windkracht 0, 21 °C	Bas Voerman

Tabel 1: Bezoekdata en specificaties.

2.2 Gebiedsbeschrijving

Het onderzoeksgebied is gelegen binnen de bebouwde kom van Groenlo aan de Eibergseweg 1 in de gemeente Oost-Gelre.

De planlocatie wordt begrensd door de Eibergseweg aan de zuidoostzijde, de Halve Maanweg langs de noordoostzijde, begraafplaatsen aan de noordwestzijde en de Groenlose Gracht aan de zuidwestzijde.

Op de planlocatie staat villa Adriana met een forse en goed onderhouden tuin. Aan de achterzijde van de villa zijn enkele aangebouwde ruimten gerealiseerd die samen met de villa de afgelopen jaren als advocatenkantoor dienst hebben gedaan.

De aanbouwen zijn in verschillende stijlen gebouwd waarbij gedeeltelijk stenen muren met spouwen zijn gebruikt en enkele gevels uit glaspuen zijn opgetrokken. De daken zijn alle platte daken en gedeeltelijk voorzien van (sedum)vegetaties. De villa heeft een pannendak dat uit meerdere daken bestaat.

Rondom het gebouw zijn enkele paden en parkeerplaatsen verhard met klinkers en tegels of semiverhard met grind.

De tuin bestaat voor een groot deel uit gazon. Hierin staan verspreid enkele solitaire bomen als beuk en esdoorn spec. Voor een groot deel wordt de tuin omringd door een vrij dichte, opgaande groensingel. Hierin bevindt zich zowel inheems bosplantsoen als ruwe berk, wilde lijsterbes, zomereik, Noorse esdoorn, als ook sierheesters en sierbomen als hemelboom, accacia, lariks, rododendron en chamaecyparissen.

Zie voor gebiedsligging figuur 1 en een gebiedsimpresie bijlage 2.



2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van grote en kleine natuurgebieden (waaronder de Natura2000 gebieden) waarin de natuur (plant en dier) voorrang heeft en wordt beschermd. Hiermee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen, dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Natura2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat binnen de Europese Unie wordt opgezet. Het Natura2000 netwerk dient ter bescherming van zowel de gebieden (natuurlijke habitats) als de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten. Deze Natura2000-gebieden vormen de kerngebieden van de EHS zoals deze in Nederland wordt vormgegeven, zie bijlage 1.

Natura2000

De dichtstbijzijnde Natura2000-gebieden zijn de Habitatrichtlijngebieden Korenburgerveen en het in Duitsland gelegen Zwillbrocker Venn. Deze gebieden liggen op respectievelijk 6 en 5 kilometer afstand van het plangebied. Overige gebieden zijn niet op korte afstand aanwezig.

Afweging

De geplande werkzaamheden zullen geen toename van verstorende invloeden hebben op Natura2000-gebieden aangezien het plangebied niet ligt binnen de grenzen of binnen de invloedsfeer van voornoemde gebieden. Zowel de werkzaamheden als de toekomstige inrichting, zullen geen negatieve gevolgen hebben op de beschreven gebieden, aanwezige habitats of kwalificerende soorten. Verdere toetsing aan Natura2000-gebieden is hierdoor niet noodzakelijk.

Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone

Het Geldersnatuurnetwerk (GNN) betreft een stelsel van onderling verbonden natuurgebieden, dat in verbinding staat met natuurnetwerken buiten Gelderland.

Langs de noordkant van de bebouwde kom van Groenlo ligt de nat-droge ecologische verbindingzone langs de Slinge. Deze zone staat in verbinding met het Korenburgerveen en de landgoederenzone rond Ruurlo en Vorden. Een groot deel van deze ecologische verbindingzone is aangewezen als Geldersnatuurnetwerk (GNN) omringd door diverse gebieden als Groene Ontwikkelingszone (GO).

Op de kaart in figuur 3, bijlage 1, is de begrenzing weergegeven van beide kaders in relatie tot het plangebied en omliggende landschap.

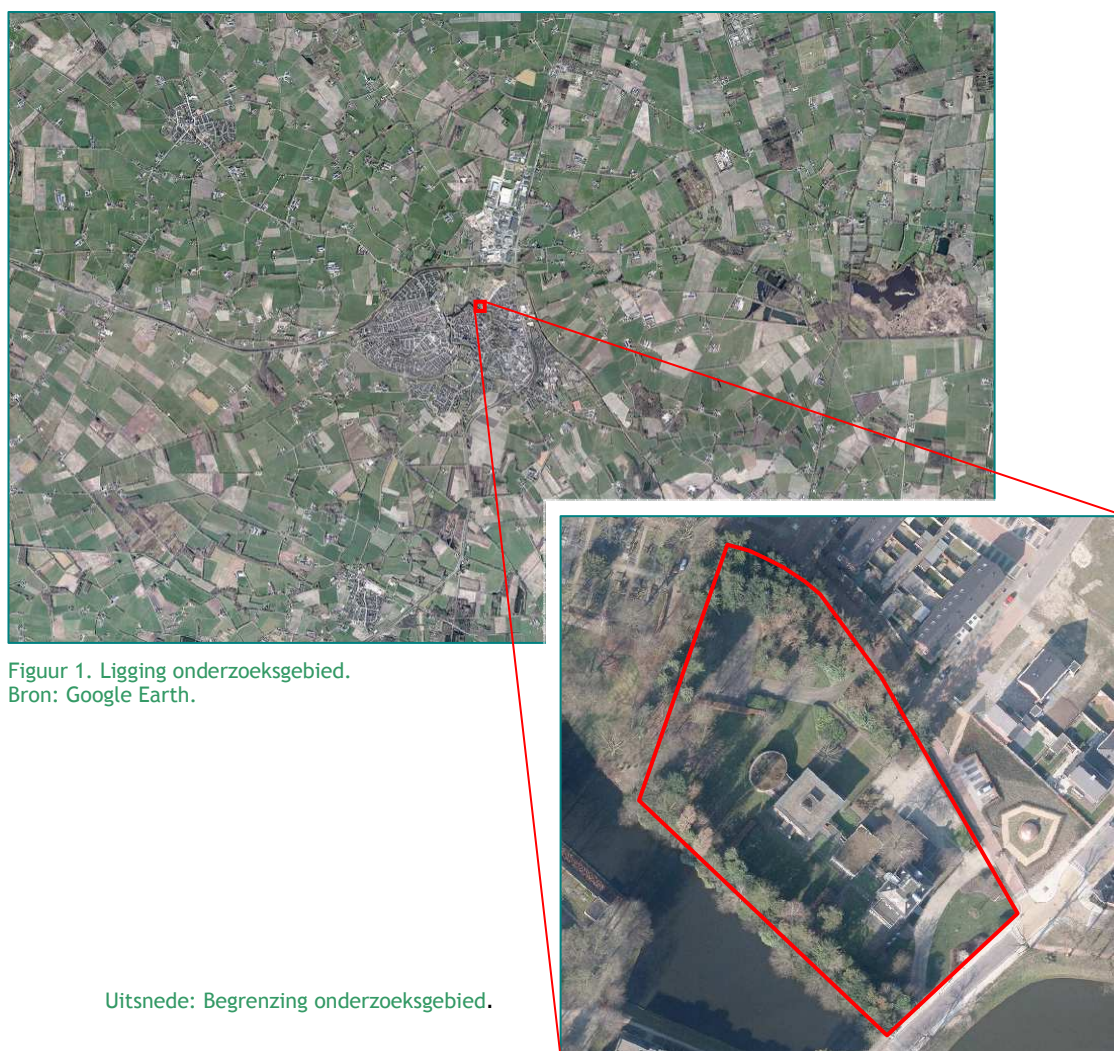
Afweging

De planlocatie is niet gelegen binnen de begrenzingen van de GNN en GO waardoor geen sprake is van een ruimteclaim. Ook kan redelijkerwijs worden gesteld dat de voorgenomen werkzaamheden geen indirecte storende invloed hebben op deze zones. Hierdoor is geen nadere afweging noodzakelijk.

2.4 Geplande werkzaamheden

Het voornemen is om op het 1,165 hectare grote perceel de aan de villa gebouwde panden te slopen waardoor de mogelijkheid ontstaat voor het oprichten van een bierbrouwerij. De huidige villa zal worden verbouwd tot proeflokaal/destilleerderij en achter op het kavel is een ambachtelijke brouwerij gepland. In de tussenliggende ruimte, voor een groot deel vrijkomend door de voorgenomen sloop, zal een openbare tuin worden aangelegd.

De werkzaamheden kunnen worden aangemerkt als *Ruimtelijke Ingrepen*. Op deze definitie is de afweging in het kader van de Flora- en faunawet (hoofdstuk 4) gebaseerd.



Figuur 1. Ligging onderzoeksgebied.
Bron: Google Earth.

Uitsnede: Begrenzing onderzoeksgebied.



3. ONDERZOEKSRESULTATEN

In dit hoofdstuk worden kort de bevindingen van het veldbezoek weergegeven. In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en eventuele aanbevelingen gegeven. Voor verwijzingen naar *tabelgenoteerde soorten* in het kader van de Flora- en faunawet (Ff-wet) zoals in de tekst wordt beschreven, wordt verwezen naar de toelichting in bijlage 3. Ter aanvulling op de onderzoeksresultaten zijn verspreidingsatlassen geraadpleegd voor het kilometerhok: 239-451.

3.1 Flora

In het plangebied zijn vrij weinig wilde plantensoorten aangetroffen. Het overgrote deel van de aanwezige vegetatie betreft sierheesters, vaste planten en bomen. De aangetroffen wilde planten zijn alle algemene soorten die kenmerkend zijn voor matig rijke tot rijke gronden en veelal kenmerkend voor pionierssituaties, tuinen en bebouwde omgeving. Het betreft soorten als: kleeftkruid, paardenbloem spec., madeliefje, grote brandnetel, akkerdistel, klein kruiskruid, ronde ooievaarsbek, kaal knopkruid, witte klaver, ridderzuring, herderstasje, paarse dovenetel, vogelmuur, diverse grassen en dergelijke.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Gezien de intensiteit van de quickscan inventarisatie (eenmalig en in een kort tijdsbestek) is het mogelijk dat er plantensoorten zijn gemist. Aan de hand van de opbouw van het plangebied zijn echter geen zwaar beschermde soorten te verwachten.

Literatuur

Verspreidingskaarten van Floron, verspreidingsdatabanken op internet en de Atlas van de Flora van Oost-Gelderland, laten geen zwaar beschermde soorten zien binnen het kilometerhok waarin het plangebied gelegen is. Wel zijn enkele licht beschermde soorten bekend als brede wespenorchis, gewone vogelmelk, grasklokje en zwanenbloem.

3.2 (Broed)vogels

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden middels een eenmalig bezoek aan het eind het broedseizoen van de meeste vogelsoorten.

De aanwezige ecotopen op de planlocatie (bebouwing, erf, sierbeplanting en struwelen) bieden potentiële broedgelegenheden voor soorten uit ecologische vogelgroepen als:

- struiken, struwelen en heggen
 - bebouwing en overige groepen
- (uit: broedvogels en beheer - H. Sierdsema - SOVON)

Tijdens het veldbezoek zijn geen territoriale vogelsoorten in het gebied aangetroffen. Wel zijn enkele soorten op of in relatie tot de planlocatie waargenomen. Dit zijn: ekster, boomklever, kauw, goudhaantje, koolmees en houtduif.

Door de periode in het jaar (einde broedseizoen) zullen enkele vogelsoorten niet zijn waargenomen die in andere perioden van het jaar wel aanwezig zijn.

Het beschermingsregime van de groep vogelsoorten, is opgedeeld in 5 categorieën waarbij de nestlocaties leidend zijn. In bijlage 3 is een toelichting op de 5 verschillende categorieën en bijhorende soorten beschreven.

Van soorten uit de categorieën 1-4 zijn geen waarnemingen in het plangebied verricht. Wel biedt de locatie potentiële broedlocaties voor:

- Huismus (categorie 2)

Nestlocaties van overige categorie 1-4 soorten zijn niet op de planlocatie te verwachten. De aanwezige biotopen zijn voor vogels uit deze categorieën niet geschikt als broedbiotoop.

Er zijn drie soorten uit categorie 5 aangetroffen in relatie tot de planlocatie: koolmees, boomklever en ekster. Voor deze soorten biedt de planlocatie zowel geschikt foerageermogelijkheden als geschikte broedlocaties. Daarnaast biedt de planlocatie mogelijke nestlocaties voor enkele andere soorten uit deze categorie als: gekraagde roodstaart, bonte



vliegenvanger, spreeuw, grauwe vliegenvanger en dergelijke. Tot voor enkele jaren terug was er een kolonie van blauwe reigers bekend van de planlocatie. Deze kolonie, tot maximaal drie nestlocaties, is reeds enkele jaren niet meer in gebruik.

Voor bovengenoemde soorten zijn potentiële nestlocaties aanwezig op of direct in de nabijheid van het terrein. Er zijn echter geen nestlocaties vastgesteld.

Literatuur

De atlas van Nederlandse broedvogels laat in het kilometerhok waarbinnen het plangebied ligt een groot aantal algemene broedvogels zien. Hierbij zijn ook enkele categorie 1-4 soorten als huismus, sperwer, kerkuil, steenuil en buizerd.

3.3 Herpetofauna en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen verricht van soorten uit deze groepen. Voor beschermde reptielen, amfibieën en vissen ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat binnen de begrenzing van het plangebied.

Enkele algemene amfibieënsoorten zijn in de Groenlose Gracht niet geheel uit te sluiten. Hierbij kan gedacht worden aan bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander. Door deze mogelijke aanwezigheid in de omgeving, kunnen zwerfende dieren binnen de gebiedsgrenzen worden aangetroffen in de perioden buiten het voortplantingsseizoen. Door het ontbreken van geschikte oevers, voldoende waterplanten en relatief hoge visdichtheid, zullen het echter lage aantallen betreffen.

Literatuur

De verspreidingskaarten van RAVON (*Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland*) laten enkele beschermde soorten amfibieën en reptielen in het kilometerhok, en direct aangrenzende hokken, zien waarbinnen het plangebied gelegen is. Het betreft licht beschermde soorten als kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker en zwaar beschermde soorten als kamsalamander (2003-2012) en poelkikker (2003-2012).

3.4 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn enkele sporen aangetroffen van mol (molshopen) en konijn (uitwerpselen). Overige sporen van zoogdieren zijn niet gevonden.

De planlocatie, en de directe zone hier omheen, biedt enkele algemene zoogdiersoorten een potentieel geschikt leefgebied. Hierbij moet met name gedacht worden aan soorten als: ware muizen, (algemene) spitsmuizen, egel en kleine marterachtigen.

Er zijn geen sporen aangetroffen van zwaar beschermde soorten als de steenmarter en eekhoorn. Voor deze soorten biedt de planlocatie en directe omgeving in principe geschikt habitat voor territoria, verblijfplaatsen en foerageergebied. Er zijn echter geen aanwijzingen in de vorm van een vaste verblijfplaats aanwezig. Het is aannemelijk dat in omliggende gebieden verblijfplaatsen van steenmarters aanwezig zijn waardoor foeragerende dieren op de planlocatie kunnen worden waargenomen. Verblijfplaatsen van steenmarters zijn met regelmaat aan te treffen in gebouwen als schuren en woningen als ook in struiken en takkenhoppen.

Eekhoornnesten zijn eveneens niet op de planlocatie aanwezig.

Literatuur

De zoogdieratlas.nl bezit enkele meldingen van zwaar beschermde soorten: steenmarter en eekhoorn. Overige zwaar beschermde grondgebonden soorten zijn niet bekend binnen het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt.

Vleermuizen

Het plangebied is zeer geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Door de ligging van het plangebied langs de Groenlose Gracht en op de overgang van de bebouwde kom naar het buitengebied, zijn enkele soorten op de locatie en in de directe omgeving mogelijk aan te treffen.

De aanwezige bebouwing binnen het plangebied biedt voor vleermuizen diverse geschikte verblijflocaties. De huidige villa bezit een pannendak met dakbeschot en diverse betimmeringen



waar potentiële verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn. De aan de achterzijde gebouwde ruimten bieden door de aanwezigheid van spouwmuren, open stootvoegen en betimmeringen eveneens zeer geschikte mogelijkheden voor verblijfplaatsen.

Op de vensterbank van een van de ramen langs de noordzijde van het middelste, uit stenen opgetrokken, gebouw, zijn enkele vleermuiskeutels aangetroffen, zie foto 1. Dit kan duiden op een verblijfplaats, echter betreft het slechts enkele uitwerpselen waardoor hierover geen zekerheid bestaat. Overige sporen als vetstrepen, prooiresten en dergelijke zijn niet aangetroffen. Dergelijke sporen zijn echter in veel gevallen nauwelijks aanwezig doordat (deel)groepen van kolonies uit een klein aantal individuen kunnen bestaan en eventuele sporen door weersinvloeden snel verdwijnen.

Een feitelijke verblijfplaats is niet vastgesteld en ook kan aan de hand van de waargenomen sporen niet worden aangetoond om welke soort het gaat en welk type verblijfplaats mogelijk in het gebouw aanwezig is.

Literatuur

Verspreidingsatlassen van vleermuizen laten aanwezigheid van verschillende soorten in het kilometerhok zien: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, bruine grootoorvleermuis en rosse vleermuis.

3.5 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde soorten uit deze groep aangetroffen. Het plangebied is niet geschikt voor beschermde of Rode Lijstgenoteerde insectensoorten.

Binnen de planlocatie liggen geen ecotopen die beschermde ongewervelden een goede leefomgeving bieden. Het voorkomen van beschermde ongewervelden, als libellen, vliegend hert, gestreepte waterroofkever, platte schijfhoren en dergelijke, is derhalve uitgesloten.



Foto 1: aangetroffen uitwerpselen van vleermuizen.



4. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET

4.1 Algemeen

Sinds het in werking treden van de AMvB artikel 75, 26 feb. 2005, is de beschermde status van dieren en planten opgedeeld in 3 tabellen, zie kader.

Soorten die vermeld staan op Tabel 1 zijn vrijgesteld van ontheffing indien de werkzaamheden aan te merken zijn als Ruimtelijke Ontwikkelingen. Tabel 2 en 3 soorten zijn zwaarder beschermd en hiervoor is nader onderzoek of toetsing noodzakelijk.

Voor vogels geldt dat alle inheemse soorten beschermd zijn. Verstoring of verontrusting van broedende vogels is niet toegestaan. Daarnaast zijn er enkele soorten die jaarrond gebruik maken van dezelfde broedlocaties of die afhankelijk zijn van specifieke locaties; deze locaties zijn jaarrond beschermd.

De groep vogels wordt niet specifiek aangegeven in de tabelverdeling. Voor deze groep is slechts ontheffing mogelijk voor belangen die betrekking hebben op bescherming van flora en fauna, veiligheid voor het vliegverkeer of volksgezondheid.

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. In Nederland is de soortbescherming verankert in de Flora- en faunawet en zijn de soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn opgenomen in tabel 3 van de AMvB artikel 75. Hierdoor zijn alle vleermuissoorten zwaar beschermd.

Zie voor een uitgebreide toelichting van de Flora- en faunawet (Ff-wet) bijlage 3.

Tabelindeling Flora- en faunawet

Tabel 1: Algemene soorten: algemene vrijstelling of ontheffing/lichte toets

Tabel 2: Overige soorten: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/lichte toets

Tabel 3: Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/uitgebreide toets

4.2 Flora

In het gebied zijn tijdens de quickscan geen beschermde plantensoorten waargenomen.

Van de beschermde soorten waarvan waarnemingen binnen het atlasblok bekend zijn, is brede wespenorchis in de directe omgeving en binnen het plangebied, met name in de struweelzones, niet uit te sluiten. De overige soorten kunnen in grazige delen en zonbeschenen ruderaal plekken in de omgeving aanwezig zijn. Deze genoemde soorten betreffen alle licht beschermde soorten (tabel 1 Ff-wet) waardoor een vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen. Van zwaar beschermde soorten zijn geen groeiplaatsen binnen het plangebied te verwachten en ook niet bekend geworden in de literatuur.

Aangezien zwaar beschermde soorten ontbreken is geen schade aan deze soorten te verwachten en is nader onderzoek of een ontheffing niet noodzakelijk.

4.3 (Broed)vogels

Alle te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is in de meeste gevallen niet mogelijk.

Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins van vogels en nesten niet is toegestaan. Deze overtredingen zijn mogelijk door het uitvoeren van de geplande werkzaamheden. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het sterk aan te bevelen buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden waardoor bij aanvang van het broedseizoen het verstoringseffect op vogels minimaal is.



Globaal kan worden gezegd dat de broedperiode, voor de mogelijk aanwezige soorten, ligt tussen 15 maart en 15 juli. Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat indien broedende vogels in een andere periode van het jaar worden aangetroffen, hierbij zorgvuldig dient te worden omgegaan zodat verstoring van de broedende vogels wordt voorkomen.

Niet alle vogels maken jaarlijks een nieuw nest om te broeden. Een deel van de soorten gebruikt jaarlijks hetzelfde nest of dezelfde locatie om hun jongen groot te brengen. Ook zijn er soorten die jaarrond gebruik maken van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten geldt dat de nest- of verblijflocaaties jaarrond beschermd zijn en dat inzichtelijk gemaakt moet worden welke gevolgen de werkzaamheden voor deze soorten hebben.

Door het ministerie van LNV is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: 'Aangepaste lijst beschermde vogelnesten' van het ministerie van LNV 2009 - zie ook bijlage 3. De nestlocaties en vaste verblijfplaatsen van de hierin beschreven soorten zijn ook in perioden beschermd als er tijdelijk geen gebruik van de nestlocatie wordt gemaakt. De betreffende soorten zijn verdeeld in 5 categorieën, zie bijlage 3.

Categorie 1-4 soorten

Van één soort uit categorie 1-4 zijn nestlocaties niet geheel uit te sluiten.

Huismus (categorie 2)

Nestlocaties van deze soort zijn echter alleen te verwachten onder het pannendak van de villa. De aan de achterzijde aanwezige te slopen ruimten zijn voor deze soort niet geschikt.

De nestlocaties zullen alleen dan worden verstoord indien er werkzaamheden aan het dak worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld wanneer dakpannen worden verwijderd, dakisolatie wordt aangebracht of het dakbeschot wordt verwijderd. Indien dergelijke renovatiewerkzaamheden aan de huidige villa worden uitgevoerd, is vooraf een onderzoek naar deze soort noodzakelijk. Voor de sloop van achterliggende gebouwen is geen nader onderzoek naar huismussen noodzakelijk.

Renovatiewerkzaamheden aan de villa.

Tijdens het bezoek zijn geen aanwijzingen van nesten of territoriale mannetjes van huismussen aangetroffen doordat het bezoek buiten het broedseizoen van deze soort is uitgevoerd. Doordat de locatie goede potenties heeft voor deze soort en hiervan geen recente verspreidingsgegevens voorhanden zijn, is nader onderzoek in de broedperiode noodzakelijk indien renovatiewerkzaamheden aan de villa Adriana zijn gepland. Aan de hand van het onderzoek kan worden beoordeeld of er nestlocaties verdwijnen en hoeveel broedparen aanwezig zijn. Indien er broedlocaties worden aangetroffen zal moeten worden beoordeeld of en op welke wijze mitigatie dan wel compensatie noodzakelijk is. De beste periode voor dit onderzoek is in de periode 10 maart tot 20 juni. Zie voor meer informatie *Soortenstandaard Huismus* - te downloaden via het DR-loket van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

soortgroep	Aantal bezoeken	Tijdstip onderzoek	Type onderzoek	Periode van onderzoek
Huismus	2	ochtend/dag	Territoriumkartering	maart - juni

Tabel 2: overzicht noodzakelijk aanvullende onderzoeken; noodzakelijk indien renovaties aan het dak van Villa Adriana zijn gepland.

De aanvullende onderzoeken dienen volgens de door de Particulier Gegevensbeherende organisaties (PGO's) opgestelde protocollen voor de betreffende soortgroepen te worden uitgevoerd. De voorgestelde onderzoeksinspanning is op deze protocollen gebaseerd.

Categorie 5 soorten

Binnen het plangebied zijn mogelijk effecten te verwachten op soorten van categorie 5. Van deze soorten is de nestlocatie alleen beschermd indien ecologische afwegingen dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld wanneer er geen alternatieven in de directe omgeving voorhanden zijn. Voor soorten uit deze categorie zal de populatie echter geen negatieve effecten ondervinden van de geplande ingrepen. Specifiek in de te slopen gebouwen zijn nauwelijks geschikte broedlocaties voor deze soorten voorhanden. Eveneens zijn in de directe omgeving veel alternatieve geschikte broedlocaties aanwezig. Hierdoor is geen nader onderzoek of afweging voor soorten uit deze categorie noodzakelijk.



Doordat er geen negatieve effecten te verwachten zijn op vaste rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten uit categorie 1-5 in de te slopen gebouwen en struweelzones, is geen nader onderzoek en zijn geen compenserende maatregelen noodzakelijk. Indien dakrenovaties aan villa Adriana gepland zijn, is wel nader onderzoek naar huismussen noodzakelijk.

Indien de werkzaamheden *binnen* het broedseizoen worden uitgevoerd óf er bomen met holten of nesten worden geruimd, kunnen maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden broedende vogels worden verstoord. Dit dient door een ecoloog te worden beoordeeld.

4.4 Herpetofauna en vissen

Zwaar beschermde amfibieën, reptielen en vissen ontbreken op de planlocatie.

Doordat zwaar beschermde soorten niet aanwezig zijn, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Doordat in het voorjaar enkele licht beschermde amfibieënsoorten van de Groenlose Gracht gebruik kunnen maken, kunnen rondzwervende dieren binnen het plangebied worden aangetroffen. Alle te verwachten soorten staan vermeld op tabel 1 van de Ff-wet waardoor een vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Door het ontbreken van zwaar beschermde soorten zijn geen restricties vanuit de Flora- en faunawet van toepassing.

Er zijn geen zwaar beschermde vissen, amfibieën en reptielen binnen het plangebied te verwachten. Hierdoor is voor deze soortgroepen geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk. Ten aanzien van de mogelijk aanwezige licht beschermde amfibieën geldt de zorgplicht, artikel 2 Ff-wet.

4.5 Zoogdieren

Tijdens het onderzoek zijn enkele sporen aangetroffen van mol (molshopen) en konijn (uitwerpselen). Naast de aangetroffen soorten kunnen in het plangebied diverse soorten worden aangetroffen als: ware muizen, spitsmuizen, egel, kleine marterachtigen enz. De mogelijk aanwezige soorten staan vermeld op Tabel-1 Ff-wet waardoor een vrijstelling geldt voor Ruimtelijke Ontwikkelingen en Ingrepen en geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Verblijfplaatsen van zwaar beschermde soorten als steenmarter en eekhoorn zijn niet binnen de planlocatie aanwezig.

Binnen het plangebied zijn geen vaste rust - of verblijfplaatsen van soorten uit deze groep aanwezig. Doordat vaste verblijfplaatsen ontbreken en er geen negatieve effecten te verwachten zijn op zwaar beschermde soorten, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

De te slopen gebouwen en de villa Adriana bieden diverse potentiële verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen. Hierdoor kunnen de geplande werkzaamheden resulteren in het verdwijnen van verblijfplaatsen van vleermuizen. De aangetroffen uitwerpselen versterken het vermoeden dat minimaal één soort een verblijfplaats in een te slopen gebouw heeft. De gebouwen bieden geschikte verblijfplaatsen voor verschillende gebouwbewonende vleermuissoorten als bijvoorbeeld gewone dwergvleermuis, laatvlieger en mogelijk voor soorten als bruine grootovleermuis en watervleermuis.

Foerageergebied en vliegroutes

Zoals aangegeven kan redelijkerwijs worden gesteld dat er foeragerende en 'op route' zijnde vleermuizen gebruik maken van de tuin met diverse beplantingen en geleidingsmogelijkheden. Het voornemen is dat de tuin een openbaar karakter krijgt met mogelijkheden voor een aanlegsteiger voor bootjes in de Groenlose gracht. Voor de realisatie van deze plannen zal de tuin worden aangepast en zullen pleksgewijs opgaande beplantingen gedeeltelijk worden verwijderd. Doordat het overgrote deel van de aanwezige beplanting gespaard blijft en op verschillende plekken nieuwe aanplant zal worden gerealiseerd, is de verwachting dat er geen negatief effect is op foeragerende dieren. Aan de hand van een nader uit te voeren vleermuisonderzoek zal hier meer duidelijkheid over worden verkregen.



Nader onderzoek

Om meer inzicht te krijgen of de geplande werkzaamheden negatieve effecten kunnen hebben op aanwezige soorten en te beoordelen of, en zo ja welke, maatregelen noodzakelijk zijn, doordat verblijfplaatsen worden verwijderd, is het noodzakelijk nader onderzoek naar deze soortgroep uit te voeren. Voor deze afweging is het Vleermuisprotocol opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus in samenwerking met Gegevensautoriteit natuur en de zoogdiervereniging leidend. Zie bijlage 4 voor een vereenvoudigde Checklist uit het vleermuisprotocol.

Tijdens het onderzoek dient inzichtelijk gemaakt te worden of er vleermuizen gebruik maken van de planlocatie, welke soorten het betreft, welke typen verblijfsfuncties (kraam- of zomerverblijven of balts- en paarlocaties) de gebouwen hebben en welke effecten de werkzaamheden zullen hebben op de individuen en lokale populatie. Hiervoor zijn verschillende onderzoeksmomenten noodzakelijk, verspreid over het zomerhalfjaar (april-september). Het onderzoek dient te worden uitgevoerd door een vleermuisdeskundige, zie hoofdstuk 5 voor specificatie van het onderzoek.

soortgroep	Aantal bezoeken	Tijdstip onderzoek	Type onderzoek	Periode van onderzoek
Vleermuizen: kraam - en zomerverblijven	3	avond/nacht en ochtend	bat-detector	april - 15 juli
Vleermuizen: Balts- en paarverblijven	2	avond	bat-detector	15 aug - eind sept

Tabel 3: overzicht noodzakelijk aanvullende onderzoeken vleermuizen.

Verblijfplaatsen van boombewonende soorten zijn niet op de planlocatie aanwezig. Ook worden door de geplande werkzaamheden geen negatieve effecten op eventueel aanwezige vliegroutes of foerageerfunctionaliteit verwacht.

Voor het uitvoeren van de geplande sloopwerkzaamheden dient een nader vleermuisonderzoek te worden uitgevoerd.

4.6 Ongewervelden

Het gebied is niet geschikt als voortplantings- en leefgebied voor beschermde en Rode lijstgenoteerde vlinders, libellen en overige insecten. Beschermde soorten zijn niet te verwachten aangezien de soorten van deze groepen veelal erg kritisch zijn op het biotoop.

Voor de groep ongewervelden zijn geen nadere maatregelen noodzakelijk.

4.7 Consequenties tijdens de sloopactiviteiten en de zorgplicht

Het verdient aanbeveling om sloopmateriaal en eventuele zandhopen slechts korte tijd op te slaan. Hierdoor wordt voorkomen dat er nieuwe situaties ontstaan voor dieren en planten om zich vestigen waardoor nieuwe afwegingen noodzakelijk kunnen zijn. Voor alle dier- en plantsoorten, wel of niet beschermd, geldt de algehele zorgplicht, zie kader in bijlage 3.



5. CONCLUSIE

Op de planlocatie is een natuuronderzoek uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Aan de hand van de hierdoor verkregen gegevens, aangevuld met literatuuronderzoek, is een goed beeld ontstaan van de waarde van de planlocatie voor beschermde dier- en plantsoorten.

Het voornemen is om op het 1,165 hectare grote perceel de aan de villa gebouwde panden te slopen waardoor de mogelijkheid ontstaat voor het oprichten van een bierbrouwerij. De huidige villa zal worden verbouwd tot proeflokaal/destilleerderij en achter op het kavel is een ambachtelijke brouwerij gepland. In de tussenliggende ruimte, voor een groot deel vrijkomend door de voorgenomen sloop, zal een openbare tuin worden aangelegd.

Natuurbeschermingswet

In het kader van Natura2000 en de EHS is geen nadere toetsing noodzakelijk.

Flora- en faunawet

Flora

Zwaar beschermde soorten ontbreken op de planlocatie waardoor geen schade aan deze soorten te verwachten is en geen nader onderzoek of een ontheffing noodzakelijk is.

Vogels

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op vaste rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten uit categorie 1-5 in de te slopen gebouwen en struweelzones. Hierdoor is geen nader onderzoek en zijn geen compenserende maatregelen noodzakelijk. Indien dakrenovaties aan villa Adriana gepland zijn, is wel nader onderzoek naar huismussen noodzakelijk voordat dergelijke werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

Indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen worden uitgevoerd óf er bomen met holten of nesten worden geruimd, kunnen maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden broedende vogels worden verstoord. Dit dient door een ecooloog te worden beoordeeld.

Herpetofauna en vissen

Er zijn geen zwaar beschermde vissen, amfibieën en reptielen binnen het plangebied te verwachten. Hierdoor is voor deze soortgroepen geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk. Ten aanzien van de aanwezige licht beschermde amfibieën geldt de zorgplicht, artikel 2 Ff-wet.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen vaste rust - of verblijfplaatsen van soorten uit deze groep aanwezig. Doordat vaste verblijfplaatsen ontbreken en er geen negatieve effecten te verwachten zijn op zwaar beschermde soorten, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Het slopen van enkele gebouwen kan resulteren in het verwijderen van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. De gebouwen bieden in potentie verblijfplaatsen aan enkele gebouwbewonende vleermuissoorten. Hierdoor is nader onderzoek door een vleermuisdeskundige in het zomerhalfjaar noodzakelijk om inzichtelijk te maken of en welke soorten aanwezig zijn, welke typen verblijfplaats aanwezig zijn en, indien dit het geval is, op welke wijze schade aan de lokale populaties kan worden voorkomen. Het onderzoek dient te voldoen aan het door de Particulier Gegevensbeherende Organisaties (PGO's) opgestelde protocol; het vleermuisprotocol 2013.

Ongewervelden

Voor de groep ongewervelden zijn geen nadere maatregelen noodzakelijk.

Gezien het bovenstaande is nader onderzoek naar vleermuizen, en mogelijk huismus, noodzakelijk voordat de geplande werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Onderzoek naar overige soortgroepen is niet noodzakelijk.



LITERATUUR

- www.natuurloket.nl
- www.minlnv.nl
- www.gelderland.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.ravon.nl
- www.floron.nl

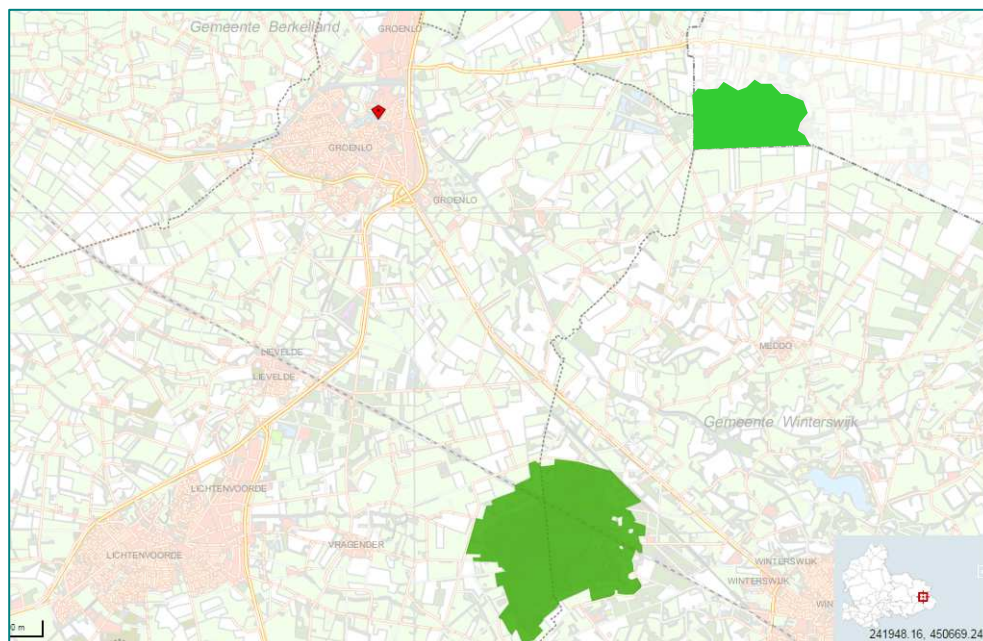
- H. Limpens et al. 1997; Atlas van de Nederlandse Vleermuizen - Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV-uitgeverij.
- Drs. E.J. Weeda et al. 2003; Nederlandse Ecologische Flora - Wilde planten en hun relaties. KNNV-uitgeverij.
- Sierdsema H. 1995. Broedvogels en beheer. Het gebruik van broedvogelgegevens in het beheer van bos- en natuurterreinen. SBB-rapport 1995-1, SOVON-onderzoeksrapport 1995/04. SBB/SOVON, Driebergen/Beek-Ubbergen.
- B. te Linde en L-J van den Berg. 2003; Atlas van de flora van Oost-Gelderland. Stichting de Maandag.

BIJLAGEN

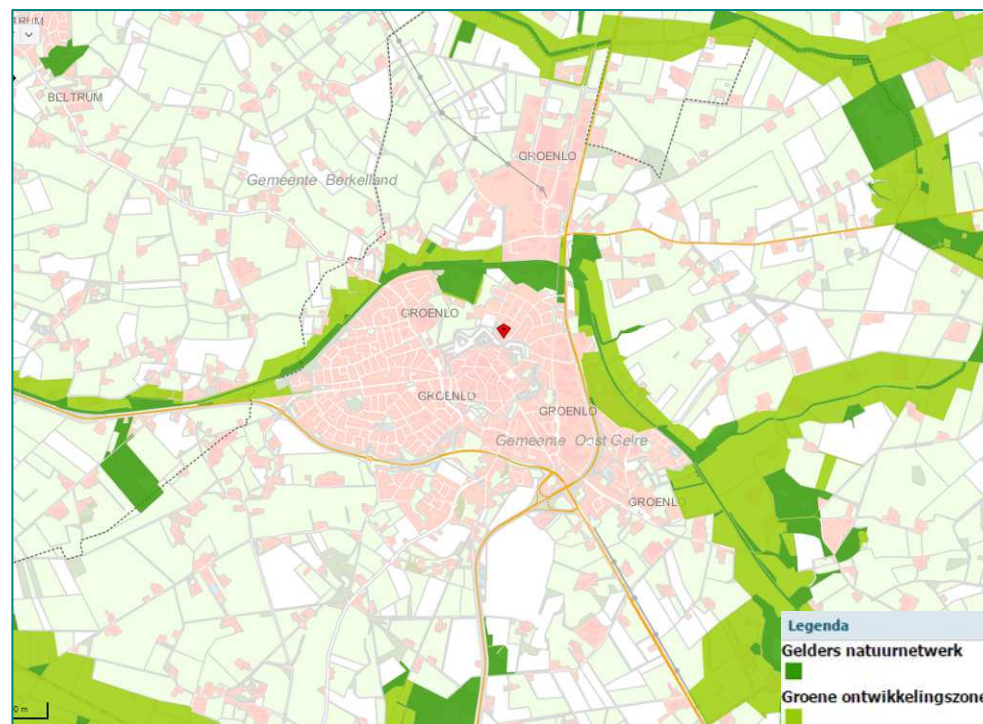
- Bijlage 1: Ligging Natura200 en EHS
- Bijlage 2: Impressie plangebied
- Bijlage 3: Toelichting Flora- en faunawet
- Bijlage 4: Checklist Vleermuisprotocol



BIJLAGE 1: LIGGING NATURA2000 EN EHS



Figuur 2: ligging Natura2000 gebied ten opzichte van het plangebied. Ten zuiden van het gebied ligt Habitatrichtlijngebied het Korenburgerveen op 6 kilometer afstand. In het oosten ligt in Duitsland het Habitatrichtlijngebied het Zwillbrocker Venn op circa 5 kilometer afstand (groene arcering). De rode marker betreft de ligging van de onderzoekslocatie.
Bron: provincie Gelderland.



Figuur 3: ligging verbindingzones ten opzichte van het plangebied. De rode marker betreft de ligging van de onderzoekslocatie.
Bron: provincie Gelderland.



BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED



1, 2, 3 en 4. Te slopen gebouwen aan de achterzijde van villa Adriana.

5,6. Tuin rondom de villa Adriana en bijgebouwen bestaande uit gazon met diverse struiken en sierbeplantingen.

7. Doorkijk vanuit de tuin op de Groenlose Gracht.





BIJLAGE 3: TOELICHTING FLORA- EN FAUNAWET

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Daarbij worden in deze wet de bepalingen samengevoegd die voorheen in verschillende wetten waren gebundeld: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantsoorten.

De Flora- en faunawet is in beginsel gericht op de bescherming van flora en fauna op soortniveau. Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen. De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving, *Artikel 2 Flora- en faunawet*.

Naast de aandacht voor beschermde soorten geldt voor alle in het wild levende dieren en planten artikel 2 van de Flora- en faunawet.

Artikel 2

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Voor de in deze rapportage gemaakte toetsing zijn met name de verbodsbepalingen artikel 8 t/m 12 van toepassing.

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode. De AmvB verdeelt alle beschermde soorten (met uitzondering van vogels) in drie groepen - Tabellen. Voor vogelsoorten geldt een andere regeling.

Beschermde soorten	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Licht beschermde soorten - Tabel 1	<i>Algemene vrijstelling</i>	<i>Algemene vrijstelling</i>
Overige beschermde soorten - Tabel 2	<i>‘Lichte’ toetsing</i>	<i>Vrijstelling</i>
Streng beschermde soorten - Tabel 3	<i>Uitgebreide toetsing</i>	<i>Uitgebreide toetsing</i>

Tabel: toetsingscriteria voor ontheffing bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

**Tabel 1**

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als deze soorten op de locatie voorkomen, en het werk valt onder de werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan geldt daarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Als geen sprake is van werkzaamheden zoals beschreven, dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt dan onderworpen aan de lichte toets. Toetsingscriteria daarbij zijn of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient. Uiteraard geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht; Artikel 2.

Tabel 2

Deze soorten krijgen een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden zoals beschreven bij Tabel 1 én indien wordt gehandeld volgens een gedragscode die is goedgekeurd door de Minister van LNV.

Valt het werk niet onder de werkzaamheden zoals beschreven bij Tabel 1, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Er mag geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol. Ook hier geldt de algemene zorgplicht.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Enkel bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichtig. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn moet tevens sprake zijn van een door de Habitatrictlijn erkend belang:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrictlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van



artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze groep is opgedeeld in enkele categorieën waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond van kracht zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Het betreft de vogelsoorten:

● Boomvalk	(Falco subbuteo)
● Buizerd	(Buteo buteo)
● Gierzwaluw	(Apus apus)
● Grote gele kwikstaart	(Motacilla cinerea)
● Havik	(Accipiter gentilis)
● Huismus	(Passer domesticus)
● Kerkuil	(Tyto alba)
● Oehoe	(Bubo bubo)
● Ooievaar	(Ciconia ciconia)
● Ransuil	(Asio otus)
● Roek	(Corvus frugilegus)
● Slechtvalk	(Falco peregrinus)
● Sperwer	(Accipiter nisus)
● Steenuil	(Athene noctua)
● Wespandief	(Pernis apivorus)
● Zwarte wouw	(Milvus migrans).

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet strikt beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen, dan dient altijd een omgevingscheck uitgevoerd te worden. Een deskundige dient te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten van Tabel 2 en Tabel 3 geven. Voorwaarde is wel dat gewerkt dient te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Hierbij is het van belang dat de gedragscode op de juiste wijze is geïmplementeerd in de organisatie of in het totaalplan van de werkzaamheden.

Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot gedragscodes: zie de brochure van het ministerie van LNV: "Buiten aan het werk".



BIJLAGE 4: CHECKLIST VLEERMUISPROTOCOL

Selectie uit de checklist:

1. Dikke bomen

Is in of grenzend aan het plangebied één (of meerdere) dikke boom (doorsnede globaal > 3 dm op borsthoogte) aanwezig? → **ja maar geen holten aangetroffen die zullen verdwijnen**
Geen onderzoek naar boombewonende vleermuissoorten

5. Gebouwen

Zijn er gebouwen aanwezig? → **ja**

a. Biedt het gebouw(en) mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor vleermuizen (denk aan de spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.)? → **ja**
Nader onderzoek naar winter-, kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.

b. Zijn er sporen van aanwezigheid, poepsporen, keutels, vraatsporen en dergelijke? **ja**
Nader onderzoek naar verblijfplaatsen vleermuizen

c. Mogelijk foerageer gebied? → **ja**
Nader onderzoek naar foeragerende vleermuizen - in relatie tot de planlocatie